

Adressater i henhold til
vedlagte liste

Deres ref

Vår ref
201004215

Dato
31.08.2010

Høring – utkast til endring av forskriftsbestemmelser som gjelder akkreditering av doktorgradsstudier

Kunnskapsdepartementet sender med dette forslag til endring i forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften) på høring. Endringsforslagene gjelder kriteriene for akkreditering av nye doktorgradsstudier og er nærmere beskrevet nedenfor. Endringene foreslås å tre i kraft straks etter fastsettelse. Dette vil innebære at de nye akkrediteringskriteriene vil gjelde for søknader som NOKUT mottar etter dette tidspunktet.

Høringsfristen er satt til tre måneder, jf. Utredningsinstruksen § 5.2. Vi ber om at eventuelle høringsuttalelser sendes elektronisk til postmottak@kd.dep.no **innen 1. desember 2010.**

Kunnskapsdepartementet viser til diskusjonsnotatet om mulige endringer i akkrediteringskriteriene for doktorgradsutdanningen, som ble forelagt institusjonene ved brev av 6. oktober 2009. I dette diskusjonsnotatet framla departementet behovet for å endre kriteriene for akkreditering av nye doktorgrader for å sikre en god og effektiv doktorgradsutdanning. Utgangspunktet var at all doktorgradsutdanning skal skje i aktive, publiserende forskningsmiljøer, som kan vise til gode resultater over tid. Tilbakemeldingene fra sektoren på vårt drøftingsnotat understreker behovet for endring av akkrediteringskriteriene, selv om det er ulike syn på hvordan dette best bør gjøres.

Departementet har kommet til at det bør fastsettes aktivitetskrav både til størrelse på fagmiljøet, og til antall doktorgradsstudenter som knyttes til studiet. Disse minstekravene

skal gjelde ved akkreditering av nye doktorgradsutdanninger.

Kunnskapsdepartementet foreslår å endre NOKUT-forskriften på to punkter;

1. bestemmelsen som omhandler NOKUTs myndighet til å fastsette kriterier for akkreditering av studier endres slik at det fremgår at NOKUT kan fastsette ett sett kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier og et annet for revidering av akkrediterte doktorgradsstudier. De fleste kriteriene vil være felles for akkreditering og revidering, men NOKUT gis anledning til å fastsette et eller flere kriterier som er best egnet til å fange opp situasjonen ved et pågående studium.
2. bestemmelsen om kriterier for akkreditering av nye studier endres slik at det fastsettes krav til størrelsen på fagmiljøet knyttet til et doktorgradsstudium og doktorgradsstudiets rekrutteringspotensial

Kravene om at nye doktorgradsutdanninger som akkrediteres skal bestå av minst 8 faglig ansatte med høy kompetanse og 20 doktorgradsstudenter vil etter departementets vurdering bidra til at:

- doktorgradsutdanningen skjer i forskningsaktive miljøer som kan vise til god kvalitet over tid, og som evner å trekke til seg doktorgradsstudenter
- doktorgradsutdanningen skjer i miljøer med en faglig aktivitet og bredde som er med på å gi studentene gode faglige rammebetingelser
- doktorgradsutdanningen skjer i et synlig miljø som er med på å profilere institusjonen og bidra til at den har en nasjonal rolle på områder hvor det gis doktorgradsutdanning
- etablering av nye doktorgradsutdanninger skjer på områder hvor det er økonomisk forsvarlig for institusjonen og nasjonen å bruke ressurser på dem

Departementet har også vurdert andre kriterier, blant annet var det flere institusjoner som trakk fram krav om publisering på høyt nivå på miljøer som skal gi slik utdanning.

Departementet har kommet til at et eventuelt slikt kriterium vil passe best i NOKUTs forskrift om standarder og kriterier for akkreditering. Vi er kjent med at NOKUT har planer om å foreta endringer i denne forskriften, og organet vil i den sammenheng kunne vurdere en eventuell innføring av et slikt kriterium.

Departementet foreslår i utkastet til endringsforskrift at NOKUT kan fastsette ett kriteriesett for akkreditering av doktorgradsstudier og et annet for revidering av akkreditering av slike studier. Bakgrunnen for dette er at det ved akkreditering må legges vekt på planer og potensial, mens den faktiske kvaliteten kan vurderes ved revidering. Dette betyr ikke at NOKUT må fastsette helt forskjellige standarder og kriterier for henholdsvis en akkreditering og revidering av akkrediteringen. Flere av standardene og kriteriene vil kunne være relevante både ved akkreditering og revidering av akkrediteringen, og bør følgelig gjelde i begge tilfeller. Men den nye ordlyden åpner for at NOKUT kan benytte noen standarder/kriterier knyttet til planer og potensial for studiet ved en akkreditering og andre standarder/kriterier som fanger opp resultatene for studiet ved en revidering av akkrediteringen.

Institusjoner som har fått akkreditert flere doktorgradsstudier, og særlig institusjoner som kan opprette slike studier selv, har mulighetene til å organisere faglig beslektede studier i et større doktorgradsprogram hvis dette fremmer kvaliteten ved institusjonens doktorgradsutdanning. Det betyr at NOKUT ved en revidering av akkrediteringer kun skal trekke tilbake akkrediteringen av de studier som ikke holder mål innenfor et slikt program.

Ulike kriterier for akkreditering av nye doktorgradsstudier og revidering av akkrediterte doktorgradsstudier

a) Utkast til forskriftstekst

Nytt § 3-1 femte ledd skal lyde (endring i kursiv):

NOKUT fastsetter i forskrift de standarder og kriterier som skal legges til grunn for akkreditering av studier, herunder forholdet mellom desentralisert virksomhet og virksomheten forøvrig, og stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. *NOKUT kan fastsette ett sett med standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier og ett sett med standarder og kriterier for revidering av akkrediterte doktorgradsstudier.* NOKUT skal påse at standardene er i tråd med internasjonale standarder som Norge er forpliktet til å følge.

b) Utkast til merknad (ny tekst er i kursiv)

Bestemmelsens femte ledd gir NOKUT myndighet til å fastsette standarder og kriterier som skal legges til grunn for akkreditering av studier. NOKUT skal også fastsette akkrediteringsstandarder og -kriterier for "forholdet mellom desentralisert virksomhet og virksomheten for øvrig". I denne sammenheng omfatter dette både "tradisjonell", stedbunden utdanning ved institusjonens hovedsete og ulike former for fleksible studier, fjernundervisning og utdanning som tilbys andre steder (desentraliserte studier). Det gjelder samme standard for likeverdige studietilbud uavhengig av undervisningssted og hvordan undervisningsopplegg er organisert, dvs. at alle studier, også desentraliserte, må underlegges samme vurdering, men det innebærer ikke at et desentralisert studiested vurderes som en separat enhet uavhengig av hovedsetet. Det forutsettes at NOKUT vurderer spesielt hvilke krav som skal stilles til ulike studieformer og studieorganisering.

NOKUT kan utarbeide kriterier og standarder som er tilpasset henholdsvis akkreditering av nye doktorgradsstudier og revidering av doktorgradsstudier, som enten er akkreditert av NOKUT eller opprettet i medhold av universitets- og høyskoleloven § 3-3. De kriterier og standarder som legges til grunn ved akkreditering av nye doktorgradsstudier må være egnet til å dokumentere det faglige potensialet ved det planlagte doktorgradsstudiet. Kriteriene og standardene for revidering må være egnet til å dokumentere den faktiske kvaliteten med hensyn til aktivitet og produksjon på det etablerte doktorgradsstudiet.

Minimumskrav til størrelsen på fagmiljøet og rekrutteringspotensialet ved et doktorgradsstudium

a) Utkast til forskriftstekst

§ 3-1 nytt tredje ledd skal lyde:

Ved akkreditering av et nytt doktorgradsstudium skal studiet ha et fagmiljø tilsvarende minst 8 årsverk med førstestillingskompetanse, hvorav minst seks er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger og minst 4 har professorkompetanse. Institusjonen må videre kunne dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å knytte minst 20 doktorgradsstudenter til studiet i løpet av fire år etter oppstart. Institusjonen må kunne sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 20 doktorgradsstudenter.

b) Utkast til merknad

Vilkåret om størrelsen på fagmiljøet og antallet doktorgradsstudenter er ment å sikre at doktorgradsutdanningen holder høy kvalitet over tid. Institusjonen må kunne sannsynliggjøre at studiet har et rekrutteringspotensial som tilsier at den kan opprettholde et nivå på 20 doktorgradsstudenter over tid. Dette stiller krav til bredden i fagmiljøet. Studenter på de bachelor- og masterutdanninger som danner grunnlag for rekrutteringen til doktorgradsstudiet, må kunne finne fordypningsmuligheter på doktorgradsnivå innenfor et bredt fagområde.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Bente Lie
avdelingsdirektør

Kopi:
Universitets- og høgskolerådet
NOKUT

HØRINGSINSTANSER:

Berørte departementer (NHD, BLID, HOD, LMD, KRK; FKD)
Universiteter og høyskoler (statlige og private)
Universitets- og høyskolerådet
Nettverk for private høyskoler
Forsvarets skolesenter
Politihøgskolen
Riksrevisjonen
Sametinget
Studentorganisasjonene Norske studentorganisasjon(NSO) og ANSA
Norsk senter for Menneskerettigheter
Norsk Presseforbund
NOKUT
Norges forskningsråd
Regionale helseforetak
Universitetssykehusene
Stipendiatororganisasjonene
Akademikerne
Landsorganisasjonen i Norge - LO
Unio
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS
Norges Ingeniørorganisasjon - NITO
Norges Farmaceutiske Forening
Arkitektenes Fagforbund
Bibliotekarforbundet
Den Norske Jordmorforening
Den norske Legeforening
Den norske tannlegeforening
Den norske veterinærforening
Det Norske Diakonforbund
Fellesorganisasjonene for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere
Forskerforbundet
Lærernes Yrkesforbund
Musikernes fellesorganisasjon
Naturviterforbundet
Norges Juristforbund
Norsk Radiografforbund
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Lektorlag
Norsk Psykologforening
Norsk Skolelederforbund
Norsk Sykepleierforbund
Norsk Tjenestemannslag - NTL

Parat
Presteforeningen
Samfunnsviternes fagforening
Samfunnsøkonomenes Fagforening
Siviløkonomene
Skolenes landsforbund
STAFO
Teknisk-naturvitenskapelig forening - Tekna
Universitets- og Høyskoleutdannedes Forbund
Utdanningsforbundet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon - HSH
Kommunenes Sentralforbund
Næringslivets Hovedorganisasjon - NHO
Agderforskning
Arbeides forskningsinstituttet AS
Bioforsk
Chr.Michelsen Institutt
Christian Michelsen Research AS
CICERO Senter for klimaforskning
Det Norske Vitenskapsakademi
Forskningsstiftelsen Fafo
Forsvarets forskningsinstitutt
Fridtjof Nansens Institutt
Havforskningsinstituttet
Institutt for energiteknikk
Institutt for fredsforskning
Institutt for samfunnsforskning
International Research Institute of Stavanger AS
Kreftregistret, Institutt for befolkningsbasert kreftforskning
Meteorologisk institutt
Møreforsking
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning
NIFU STEP Studier av innovasjon, forskning og utdanning
NOFIMA AS
Nordlandsforskning
Norges geologiske undersøkelse
Norges Geotekniske Institutt
NORSAR
Norsk institutt for by- og regionforskning
Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring
Norsk institutt for genøkologi
Norsk institutt for kulturminneforskning
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning

Norsk institutt for luftforskning
Norsk institutt for naturforskning
Norsk institutt for skog og landskap
Norsk institutt for vannforskning
Norsk lokalhistorisk instiutt
Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS
Norsk Polarinstitutt
Norsk Regnesentral
Norsk senter for bygdeforskning
Norsk Senter for Studier av Problematferd og Innovativ Praksis
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norut Tromsø AS
NTNU Samfunnsforskning AS
Samfunns- og næringslivsforskning AS
Simula Research Laboratory
Sintef - Stiftelsen for industriell og teknisk forskning ved Norges tekniske høgskole
Statens arbeidsmiljøinstitutt
Statens institutt for rusmiddelforskning
Statistisk sentralbyrås forskningsvirksomhet
Statens institutt for forbruksforskning
Stiftelsen Frischesenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Stiftelsen TISIP
Stiftelsen Østfoldforskning
Telemark Teknisk Industrielle Utviklingssenter
Telemarksforskning - Bø
Telemarksforskning - Notodden
Transportøkonomisk institutt
Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Unik
Universitetssenteret på Svalbard AS
Vestlandsforskning
Veterinærinstituttet
Østlandsforskning